

I.34

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA TITKÁRSÁGA
JOGI ÉS IGAZGATÁSI FŐOSZTÁLY

Érkeztetési azonosító

2016 MÁJ 05.

25733/2016

Gyeonkphiv

Iktatószám: 1504/9/2016/ET

Előadó: Tokai Gábor

Tárgy: közterületek elnevezése

Toldi Balázs úr részére
polgármester

Gyomaendrődi Közös Önkormányzati Hivatal

Gyomaendrőd

Pf.: 3.

5501

Gyomaendrődi Közös Önkormányzati Hivatal	
Érkeztetési azonosító: Gyeonkphiv-	
2016 MÁJ 06.	
IKTATÓSZÁM: T.34-1	ELŐSZÁM:
MELLEKLET:	ELŐADÓ: Toldi

Tisztelt Polgármester Úr!

I.20-4/2015., illetve I.34/2016. számú levelében a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 14. § (3) bekezdése alapján több közterület elnevezésével kapcsolatban az Akadémia állásfoglalását kérte arról, hogy azok a hivatkozott törvény 14. § (2) bekezdésének a hatálya alá tartoznak-e. Az MTA Bölcsészettudományi Kutatóközpontja által az elnevezésekkel kapcsolatban kialakított állásfoglalásokat az önkormányzati döntés megalapozásához szíves felhasználásra mellékelten megküldöm.

A megkeresés és az arra adott válasz között eltelt hosszabb idő miatt elnézésüket kérjük, türelmüket köszönjük. A késedelem oka, hogy az elmúlt időszakban az MTA vezető szervei az első évek tapasztalatait mérlegelve újrászabályozták a közterületek elnevezésével kapcsolatos állásfoglalások kiadásának rendjét. Az új szabályozás lényege, hogy az elkészült állásfoglalások – a törvény szellemének megfelelően –, nem döntési javaslatot tartalmaznak, hanem olyan anyagot, amely meghatározott szempontok szerint támpontot nyújt a közterületek elnevezésével kapcsolatos döntésekhez.

Budapest, 2016. április 29.

Üdvözlettel:

Dr. Medve Zsuzsa
főosztályvezető

A Magyar Tudományos Akadémia Bölcsészettudományi Kutatóközpontjának állásfoglalásai

Dobi István

Összefüggésbe hozható a magyarországi kommunista önkényuralmi rendszerrel, vezető szerepeket vállalva vett részt ennek megalapozásában, kiépítésében, illetve fenntartásában.

Hámán Kató

Vasúti tisztviselő, eszperantista, kommunista mozgalmi vezető (1884–1936). 1918-tól a Kommunisták Magyarországi Pártjának tagja, a Vegyipari Dolgozók Szakszervezetének titkára. A Magyarországi Szocialista Munkáspárt (1925) egyik alapítója. 1925-ben illegális kommunista tevékenységért elítélték, 28 havi börtönbüntetés után szabadult. A Magyarországi Vörös Segély titkáráként dolgozott. 1934-ben újabb, rövid idejű szabadságvesztésre ítélték.

Személyesen így nem vehetett részt a magyarországi kommunista önkényuralmi rendszer megalapozásában, kiépítésében, illetve fenntartásában.

A közterület elnevezésével kapcsolatos, az önkormányzat által hivatkozott törvényi hely azonban nem tesz lehetővé elemző mérlegelést. Ez a megközelítés ugyanis nagyobb jelentőséget tulajdonít a kommunista önkényuralmi rendszer propagandájában neki juttatott szerepnek.

Martos Flóra

(1897–1938) Iparvegyész, szakszervezeti aktivista, illegális kommunista. A Charité Poliklinika röntgen asszisztense, majd az 1920-as évek elején iparvegyész technikus oklevelet szerez. 1918-tól a szociáldemokrata párt, valamint a Magánalkalmazottak Országos Szövetsége tagja. A tanácsköztársaság idején a gyermekbarát mozgalomban tevékenykedik. 1919 szeptembertől az internált baloldaliaknak nyújt segítséget. 1924-től megszakításokkal vegyésztechnikus a Shell Kőolaj Vállalat csepeli laboratóriumában. 1927-ben csatlakozik az illegális kommunista párthoz (KMP). 1929-től a Magyarországi Vörös segély vezetője. 1930-ban letartóztatják, nyolc hónapi börtön után 1931 májusában szabadul. Ezt követően egykori fogolytársainak nyújt segítséget. 1935 júliusában politikai tevékenysége miatt ismét őrizetbe veszik. Az 1937 márciusi tárgyaláson bizonyíték híján felmentik, de a húsz hónapos előzetes fogva tartás körülményei aláássák egészségét, s rövidesen meghal. Személye körül 1945 után kultusz alakult ki: a kommunista propaganda Martos tevékenységének bemutatása során a nő- és

gyermekmozgalomban vállalt szerepére, karitatív tevékenységére összpontosított. A kultusz kétségtelenül egy önkényuralmi rendszer propaganda-munkájának része volt, de Martos Flóra személyes tevékenysége nem kapcsolható önkényuralmi rendszer létrehozásához vagy működtetéséhez.

Micsurin

Összefüggésbe hozható a szovjet kommunista önkényuralmi politikai rendszerrel, mivel növénybiológiai nézeteit a rendszer diktatórikus módszerekkel hozta monopolhelyzetbe. A rendszer megalapozásában és kiépítésében nem vett részt, de fenntartásában munkásságával szerepet vállalt.

Polányi Máté

Polányi Mátét is a kommunista időszak emlékezetpolitikája hozta összefüggésbe a halála után kialakult önkényuralmi rendszerrel, de nem vett részt megalapozásában, kiépítésében, illetve fenntartásában.

Rózsa Ferenc

Építésmérnök, újságíró (1906–1942). Az illegális kommunista mozgalom egyik központi szervező egyénisége. 1942 júniusában letartóztatták, a börtönben halt meg. Neve a kommunista, antifasiszta ellenállás jelképe lett.

A közterületek elnevezésével kapcsolatos, az önkormányzat által hivatkozott törvényi hely azonban nem tesz lehetővé elemző mérlegelést. Ez a megközelítés ugyanis nagyobb jelentőséget tulajdonít a kommunista önkényuralmi rendszer propagandájában neki juttatott szerepnek.

Budapest, 2016. április 29.